

Sygn. akt VP 484/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu V Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący SSR Bożena Meredyk Gruszecka

Protokolant: Jolanta Bryjka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 stycznia 2014 roku w W.

sprawy z powództwa: J. M.

przeciwko: Komendzie Wojewódzkiej Policji we W.

o: ustalenie pracy w warunkach szczególnych i wydanie zaświadczenia

I. Ustala, że powód J. M. w okresie od 1 września 1983r. do 29 marca 1999 r. wykonywał w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w W., a następnie w Komendzie Wojewódzkiej Policji w W. pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracując jako kierowca autobusu o liczbie miejsc siedzących większej niż 15

II. Zobowiązuje stronę pozwaną Komendę Wojewódzką We W. do wydania powodowi J. M. zaświadczenia, potwierdzającego wykonywanie przez powoda pracy w warunkach określonych jak w punkcie I-szym wyroku

III. Nie obciąża pozwanej kosztami postępowania.

VP 484/13

UZASADNIENIE

Powód J. M. wystąpił p/ko Komendzie Wojewódzkiej Policji we W. z pozwem o ustalenie, że w okresie od 1 września 1983 roku do 29 marca 1999 roku wykonywał - stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w W., a następnie w Komendzie Wojewódzkiej Policji w W., której następcą prawnym jest Komenda Wojewódzka Policji we W. – prace w szczególnych warunkach jako kierowca autobusu o liczbie miejsc siedzących większej niż 15, wymienionej w wykazie A dział VIII punkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz w zarządzeniu Nr 11 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4.03.1986r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu spraw wewnętrznych, nadto zobowiązanie pozwanej do wydania zaświadczenia o wykonywaniu przez niego w okresie wskazanym wyżej pracy w warunkach szczególnych jako kierowca autobusu o liczbie miejsc siedzących większej niż 15.

W uzasadnieniu wskazał, iż ma interes prawny w ustaleniu, iż wykonywał prace w warunkach szczególnych bowiem umożliwi mu to skorzystanie z prawa przejścia na wcześniejszą emeryturę nadto będzie miało wpływ na jej wysokość oraz wpłynie na jego okres ochronny przed zwolnieniem z pracy. Podał również, że w wydanym mu przez pozwaną w dniu 17.01.2008 roku świadectwie pracy potwierdzono, że wykonywał pracę jako kierowca autobusu o liczbie miejsc siedzących powyżej 15, ale nie powołano przepisów resortowych dot. uznania jej za pracę w warunkach szczególnych, a to skutkowało, iż nie jest ono respektowane w tym zakresie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Pozwana Komenda Wojewódzka Policji we W. wnosząc o oddalenie powództwa w całości przyznała, że powód od 1 września 1983 roku zatrudniony był w strukturach ówczesnej Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w W. – następnie od 1990 roku w Komendzie Wojewódzkiej Policji w W.. W związku z reformą administracji publicznej i likwidacji KWP w W. – formalnie od 1 stycznia 1999 roku zatrudniony był w Komendzie Wojewódzkiej policji we W.. Podała, że z jego akt osobowych nie wynika, aby w okresie objętym pozwem zatrudniony był w charakterze kierowcy autobusu; zarówno wniosek o przyjęcie do pracy, jak i zawarta w jego następstwie umowa o pracę, potwierdzają jedynie, że zatrudniony został w charakterze kierowcy, a nie kierowcy autobusu. Nie potwierdza tego również żaden inny dokument. W dalszych motywach pozwany pracodawca podał, że powód wystąpił do niego w dniu 3 września o wydanie świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych. Powołana dla zbadania tego wniosku Komisja, uznała, iż brak jest podstaw do wdania takiego świadectwa za okres zatrudnienia powoda przez dniem 1 kwietnia 1999 roku. Dopiero w umowie o pracę zawartej w dniu 1 kwietnia 1999 roku określono, że powód będzie zatrudniony w charakterze kierowcy autobusu, i wszystkie wydane po tej dacie dokumenty fakt ten potwierdzają. Konkludując pozwana wskazała, iż w aktach osobowych powoda za okres zatrudnienia do 31.03.1999 roku nie odnotowywano żadnych okresów wykonywania przez niego pracy w szczególnych warunkach ona jako pracodawca nie posiada ewidencji stanowisk pracy w ówczesnej Komendzie Wojewódzkiej Policji w W., na których wykonywane były takie prace.

Bezspornym między stronami jest, że powód J. M. od 1 września 1983 roku zatrudniony był w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w W. – następnie od 1990 roku w Komendzie Wojewódzkiej Policji w W. na stanowisku kierowcy a od 1 stycznia 1999 roku wobec likwidacji tej jednostki był w Komendzie Wojewódzkiej Policji we W., podpisując z nią 1.04.1999r umowę o pracę na stanowisku kierowcy autobusu. **Bezspornym jest , również, że** od tej daty do 31 grudnia 2004 roku dowoził autobusem do pracy funkcjonariuszy i pracowników przeniesionych w związku z reorganizacją do pracy we W., a jego stosunek pracy z Komendą Wojewódzka Policji we W. ustał z dniem 30 czerwca 2005 roku. Po tej dacie powód został zatrudniony na dotychczasowym stanowisku – kierowcy autobusu – w K. Miejskiej w W.; od 1 listopada 2006 roku na podstawie wypowiedzenia zmieniającego pracodawcy zatrudniony został na stanowisku dozorca. 17 września 2007 roku powrócił do pracy na stanowisku kierowcy ale samochodu dostawczego na którym pracuje aktualnie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W czerwcu 1983 roku kierowca dotychczas jeżdżący autobusem, zatrudniony w (...) Komendy Wojewódzkiej MO w W., przeszedł do służby mundurowej i ogłoszony został nabór na jego stanowisko. 27 czerwca 1983 roku powód J. M., zatrudniony wówczas w (...) /W. jako kierowca autobusu, złożył u pozwanej podanie o zatrudnienie go na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, prosząc jednocześnie o wystąpienie do macierzystego zakładu pracy o przeniesienie. W sierpniu Komenda Wojewódzka wystąpiła do dyrektora Krajowego (...) o rozwiązanie z powodem umowy o pracę z dniem 13 sierpnia 1983 roku na mocy porozumienia między zakładami pracy, bowiem ich pracownik wyraził chęć podjęcia pracy w tej jednostce. W odpowiedzi z 26.08.1983 roku dotychczasowy pracodawca wyraził zgodę na przejście powoda do pracy w Komendzie Wojewódzkiej MO w W. na zasadzie porozumienia między zakładami z dniem 1 września 1983 roku.

19 września 1983 roku powód podpisał z Wojewódzkim Urzędem Spraw Wewnętrznych w W. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisko kierowcy Wydziału (...). W ramach tej umowy przez cały okres zatrudnienia do 29 marca 1999 roku jeździł autobusem Autosan o ilości miejsc pasażerskich powyżej 45 osób. Rozwoził pracowników i funkcjonariuszy milicji (policji) na szkolenia, strzelania i grybobrania rozwoził na kolonie, wczasy, zimowiska funkcjonariuszy i ich dzieci, jeździł również na rzecz innych komend usytuowanych na terenie dawnego województwa (...) wykonując usługi w tym samym zakresie. Wykonywał również na polecenie pracodawcy kursy autobusem realizowane dla jednostek zewnętrznych np. (...). Dbał o powierzony mu za potwierdzeniem autobus, jeździł do warsztatu pozwanej na okresowe kontrole jak również z ewentualnymi usterkami czy naprawami. W okresie, gdy nie było zleceń na jazdę autobusem, co zdarzało się rzadko, jeździł samochodem ciężarowym – cysterna, wywrotka, samochód półskrzyniowy - o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton.

(dowód:

- akta osobowe powoda

- zeznania świadków:

J. R.

M. B.

A. M.

A. G.

- przesłuchanie powoda J. M.)

Przy tak ustalonym stanie faktycznym sąd uznał roszczenie powoda J. M. za uzasadnione.

Podstawą roszczeń powoda w zakresie ustalenia pracy w warunkach szczególnych jest przepis art. 189 k.p.c., który stanowi, iż można wystąpić o ustalenie przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma się w tym interes prawny. Powództwo takie jest dopuszczalne również w zakresie prawa pracy. Warunkiem sine qua non dopuszczalności powództwa o ustalenie jest istnienie i wykazanie po stronie powodowej istnienia interesu prawnego w ustaleniu konkretnego stosunku prawnego lub prawa. Interes prawny stanowi przesłankę materialno-prawną, merytoryczną powództwa o ustalenie z tym, że brak jest tego interesu w sytuacjach, w których pracownikom przysługiwały już roszczenia o konkretne świadczenia majątkowe (ustalenie stosunku prawnego lub prawa ma wówczas charakter prejudycjalny tzn. jest niezbędne dla zweryfikowania dochodzonych roszczeń majątkowych).

Zgodnie z utrwalonym poglądem w doktrynie i orzecznictwie, pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści stosunku pracy, jeżeli dochodzone ustalenie ma charakter niemajątkowy lub oparte na nim potencjalne roszczenia majątkowe mogą się zaktualizować dopiero w przyszłości (wyrok SN z dnia 5.12.2002r, w sprawie IPKN 629/01).

W niniejszej sprawie powód J. M. dochodzi ustalenia, iż zatrudniony był u pozwanego pracodawcy (jego poprzedników) w charakterze kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących powyżej 15 w okresie od 1 września 1983r. do 29 marca 1999r. i ten okres zatrudnienia winien być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu §§ 4 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, a to umożliwiałyby mu ubieganie się o emeryturę z chwilą ukończenia 60 roku życia.

Mając to na względzie, sąd uznał, iż istnieje po stronie powoda interes prawny w rozumieniu przepisu art.189 k.p.c. o przystąpił do oceny zasadności jego roszczenia.

Powód J. M. był, w okresie którego dotyczy pozew, zatrudniony był jako pracownik cywilny w resorcie spraw wewnętrznych i w stosunku do niego zastosowanie mają przepisy Zarządzenia Nr 11 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4.03.1986 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy tego resortu, w §2 odsyłając do wykazu stanowisk pracy na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach zawartego w załączniku Nr 1 przedmiotowego zarządzenia. W §4 cyt. zarządzenia nałożony został na pracodawcę (zakład pracy) obowiązek prowadzenia ewidencji stanowisk pracy na których są wykonywane prace w warunkach szczególnych oraz okresy ich wykonywania, zaś w §5 obowiązek określania w umowie o pracę z pracownikiem na stanowisku pracy wymienionym w wykazie, rodzaju i charakteru pracy wg systematyki zawartej w wykazie oraz wymiaru czasu wykonywania tej pracy przez pracownika. W rozdziale VIII załącznika nr1 - wykazu stanowisk dot. transportu i łącznie wymienione jest stanowisko kierowcy autobusu o liczbie miejsc siedzących większej niż 15.

Z ustaleń sądu dokonanych w oparciu o zeznania wszystkich słuchanych w sprawie świadków – współpracowników powoda – jednoznacznie wynika, że powód J. M. w okresie od podjęcia pracy tj. 1 września 1983 roku do dnia likwidacji Komendy Wojewódzkiej Policji w W. (wobec zmian terytorialnych) tj 29 marca 1999 roku pracował w (...) Komendy Wojewódzkiej MO w W., na stanowisku kierowcy autobusu. Podjął prace na tym stanowisku na zasadzie porozumienia między zakładami – jak wynika z akt osobowych – wobec przejścia dotychczasowego kierowcy – jak zeznał jeden ze świadków - do służby mundurowej. Świadkowie J. R. i bezpośredni przełożony powoda M. B. zgodnie zeznali, że w okresie objętym pozwem powód był jedynym kierowcą jeżdżącym u ówczesnego pracodawcy autobusem marki A. o liczbie pasażerów ponad 45 osób. Zeznali również zgodnie, co potwierdzili pozostali świadkowie A. M. i A. G., że jeżdżąc tym autobusem dowoził funkcjonariuszy na szkolenia, kursy czy strzelania, rozwoził pracowników cywilnych i funkcjonariuszy oraz członków ich rodzin na wczasy, zimowiska, kolonie, obozy czy grzybobrania. W tym zakresie obsługiwał wszystkie komendy usytuowane na terenie dawnego województwa (...). Na zlecenie pracodawcy świadczył również usługi związane z dowozem i przywozem dla podmiotów zewnętrznych. W okresie gdy nie jeździł autobusem - co zdarzało się rzadko - prowadził pojazdy ciężarowe o nośności powyżej 3,5 ton: cysterny, wywrotki, samochody półskrzyniowe. itp. Świadek A. G. zeznał dodatkowo, że w okresie gdy pracował jako mechanik spośród kierowców pozwanej wyłącznie powód dostarczał mu do przeglądu i napraw autobus, który został mu przydzielony do pracy nadto po roku 1994, gdy przeszedł na stanowisko inspektora prowadząc dokumentację działu transportu, potwierdzał jazdę powoda autobusem osobowym. Sąd dał wiarę tych obiektywnych, niezainteresowanych wyników sprawy świadków, bowiem są one logiczne, wewnętrznie spójne nadto zgodne ze sobą i twierdzeniami powoda w tym przedmiocie. O wiarygodności tych twierdzeń decyduje również zachowanie pracodawcy, który zatrudniając powoda J. M. po dacie 29 marca 1999 roku, zatrudnił go, co sprecyzował w umowie o pracę, na stanowisku kierowcy autobusu, a jego głównym zadaniem było dowożenie do pracy w Komendzie Wojewódzkiej we W. pracowników z W., którzy zostali tam przeniesieni. Logicznym jest, iż powierzając powodowi to właśnie stanowisko pozwana musiała się kierować dotychczasowa praca powoda, tym że wyłącznie on w K. w W. prowadził autobusy o ilości pasażerów powyżej 15 osób.

Pozwany pracodawca nie przedstawił żadnego dowodu, który obalałby skutecznie zeznania tych świadków, wręcz przeciwnie, wydając negatywne dla powoda zaświadczenie o nie zaliczeniu mu pracy kierowcy autobusu jako pracy w warunkach szczególnych powołał się wyłącznie na treść umów o pracę, które jego stanowisko określały jako kierowca. To obowiązkiem pracodawcy – jak wynika z przepisów zarządzenia z dnia Zarządzenia Nr 11 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4.03.1986 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy tego resortu - § 4 cyt (zakład pracy) było prowadzenie ewidencji stanowisk pracy na których są wykonywane prace w warunkach szczególnych oraz okresy ich wykonywania nadto sformułować umowę o pracę tak aby nie było żadnych wątpliwości co do charakteru wykonywanej pracy. §5 cyt zarządzenia nakłada na pracodawcę obowiązek określania w umowie o pracę z pracownikiem na stanowisku pracy wymienionym w wykazie, rodzaju i charakteru pracy wg systematyki zawartej w wykazie oraz wymiaru czasu wykonywania tej pracy przez pracownika. Pozwana nie wykazała aby w okresie objętym pozwem prowadziła taką ewidencję a umowa o pracę z powodem sformułowana jest bardzo ogólnie (kierowca) gdy idzie o rodzaj i charakter pracy, nie precyzując rodzaju pojazdów na których będzie jeździł. Każda kolejna umowa, pomimo, że powód jeździł prawie wyłącznie na autobusach nie została doprecyzowana w zakresie charakteru pracy tj środka transportu jaki obsługiwał.

Uwzględniając powyższe sąd ustalił, iż powód J. M. w okresie od 1.09. 1983 roku do 29.03.1999 roku pracował u pozwanej - jej poprzedników – na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie pasażerów powyżej 15, tym samym okres ten należy zaliczyć mu do okresu pracy w warunkach szczególnych. To skutkowało nakazaniem pozwanej wydanie powodowi zaświadczenia potwierdzającego, iż w okresie tym zatrudniony był w warunkach szczególnych, które decydują o jego wieku emerytalnym.

Z uwagi na zwolnienie ustawowe pozwanej od kosztów sądowych oraz brak żądania kosztów zastępstwa procesowego ze strony powoda sąd w oparciu o przepisy art. 102k.p.c nie obciążył jej kosztami postępowania.